

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽVALGYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1861 50 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 64¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 50 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas atsižvelgiant į konstitucinę doktriną, kurioje akcentuojama, kad įstatymų leidėjui kyla pareiga įstatyme nustatyti esmines asmenų, gaunančių atlyginimą iš valstybės (savivaldybės) biudžeto lėšų, darbo apmokėjimo sąlygas, lemiančias jų darbo užmokestį, t. y. siekiant perkelti į įstatymo lygmenį nuostatas, susijusias su žvalgybos pareigūnų, perkeltų į pareigas užsienio valstybių ir tarptautinėse karinėse ir gynybos institucijose, apmokėjimu, reglamentuotu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarime Nr. 1210 „Dėl profesinės karo tarnybos karių ir krašto apsaugos sistemos valstybės tarnautojų, žvalgybos pareigūnų, darbuotojų, perkeltų į Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybes, specialiąsias misijas, atstovybes prie tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių ir tarptautines karines ar gynybos institucijas, tarnybos sąlygų“. Šis nutarimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. sausio 23 d. nutarimu Nr. 48 buvo išdėstytas nauja redakcija ir nebėra taikomas žvalgybos pareigūnams.

Projektas taip pat parengtas atsižvelgiant į įvykusią reformą mokesčių sistemoje, pagal kurią sujungiamos darbdavio ir darbuotojo mokamos socialinio draudimo įmokos ir nustatoma prievolė draudėjams atitinkamai perskaičiuoti darbuotojų darbo bruto užmokestį, padidinant jį 28,9 proc., kad dėl socialinio draudimo įmokų tarifų perskaičiavimo žvalgybos pareigūnams nesumažėtų kompensacijos ir išmokos, mokamos jų tarnybos užsienyje atveju. Atsižvelgiant į tai, turi būti tikslinami žvalgybos pareigūnams nustatyti kompensacijų ir išmokų, mokamų jų tarnybos užsienyje atveju, dydžiai, kurie buvo reglamentuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarime Nr. 1210 „Dėl profesinės karo tarnybos karių ir krašto apsaugos sistemos valstybės tarnautojų, žvalgybos pareigūnų, darbuotojų, perkeltų į Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybes, specialiąsias misijas, atstovybes prie tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių ir tarptautines karines ar gynybos institucijas, tarnybos sąlygų“. Įstatymo projekto 1 straipsniu tikslinama įstatymo 50 straipsnio 5 dalis, siekiant įvardyti užsienio valstybių ar tarptautines institucijas, į kurias gali būti laikinai perkelti žvalgybos pareigūnai.

Įstatymo projekto tikslai:

- 1) žvalgybos pareigūnų, laikinai perkeltų tarnauti į užsienio valstybių ir tarptautines institucijas, aprūpinimą tarnybos užsienyje laikotarpiu reglamentuoti įstatyme;
- 2) nustatyti (patikslinti) žvalgybos pareigūnams jų tarnybos užsienyje metu mokamų kompensacijų ir kitų išmokų dydžius atsižvelgiant į vykdomą mokesčių reformą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto rengimą koordinavo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Teisės departamentas (direktorė Judita Nagienė, tel. (8 5) 273 5545). Įstatymo projektą parengė Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos Teisės skyrius (skyriaus viršininkė Audronė Jakučionienė, tel. 8 680 62 219, el. p. audronej@aotd.kam.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu žvalgybos pareigūnų, perkeltų tarnauti į Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybes, konsulines įstaigas ir atstovybes prie tarptautinių organizacijų ar specialiąsias misijas, aprūpinimo sąlygas reglamentuoja Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymas, tačiau šis įstatymas nereglamentuoja aprūpinimo sąlygų, kai žvalgybos pareigūnai yra perkelti į užsienio

valstybių ar tarptautines gynybos institucijas. Žvalgybos pareigūnų, laikinai perkeltų į užsienio valstybių ar tarptautines gynybos institucijas, aprūpinimą reglamentavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimas Nr. 1210 „Dėl profesinės karo tarnybos karių ir krašto apsaugos sistemos valstybės tarnautojų, žvalgybos pareigūnų, darbuotojų, perkeltų į Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybes, specialiąsias misijas, atstovybes prie tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių ir tarptautines karines ar gynybos institucijas, tarnybos sąlygų“. Šis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas šiuo metu yra pakeistas ir jo nuostatos perkeltos į Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 61 straipsnį, kuris nėra taikomas žvalgybos pareigūnams.

4. Įstatymo projekte siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Į Įstatymo projekto 2 straipsniu pildomo įstatymo 64¹ straipsnį perkeliama iki 2019 m. sausio 23 d. galiojusios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimo Nr. 1210 „Dėl profesinės karo tarnybos karių ir krašto apsaugos sistemos valstybės tarnautojų, žvalgybos pareigūnų, darbuotojų, perkeltų į Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybes, specialiąsias misijas, atstovybes prie tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių ir tarptautines karines ar gynybos institucijas, tarnybos sąlygų“ nuostatos. Įstatymo projektu taip pat siekiama patikslinti Įstatymo projekto 2 straipsniu pildomo įstatymo 64¹ straipsnio 6 dalyje numatytus su tarnyba užsienyje susijusių išlaidų kompensacijų dydžius, taip bus išvengta nepagrįsto minėtos kompensacijos ir jos pagrindu nustatomų 64¹ straipsnio 8, 9 ir 10 dalyse numatytų kompensacijų padidėjimo. Taip pat siūloma patikslinti 64¹ straipsnio 16 dalyje numatytą Lietuvos statistikos departamento skelbiamu šalies ūkio vidutiniu mėnesiniu darbo užmokesčio dydžiu išreikštą kompensuojamų išlaidų (už netarnybinio automobilio naudojimą tarnybos reikmėms) dydžio apribojimą ir jį nustatyti proporcingai mažesnę – 0,39 Lietuvos statistikos departamento paskutinį kartą paskelbto šalies ūkio vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio per mėnesį (0,5 vidutinio darbo užmokesčio dydį dalijant iš 1,289).

Priėmus Įstatymo projektą, žvalgybos pareigūnų, laikinai perkeltų į užsienio valstybių ir tarptautines institucijas, tarnybos apmokėjimas būtų reglamentuotas įstatymo lygmeniu, taip pat nustatyti (patikslinti) žvalgybos pareigūnams jų tarnybos užsienyje metu mokamų kompensacijų ir kitų išmokų dydžiai, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikoje vykdomą mokesčių reformą.

Siekiant užtikrinti tinkamą vykdomos mokesčių sistemos reformos įgyvendinimą, visi Įstatymo projekte perskaiciuoti dydžiai yra apvalinami Įstatymo projekte nurodytų žvalgybos pareigūnų naudai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Galimų neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas neturės įtakos korupcijai ar kriminogeninei situacijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Manytina, kad priimtas įstatymas neturės įtakos verslo sąlygoms ar verslo plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymo projektą, kitų įstatymų keisti nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte vartojamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Turės būti papildytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimas Nr. 1210 „Dėl profesinės karo tarnybos karių ir krašto apsaugos sistemos valstybės tarnautojų, žvalgybos pareigūnų, darbuotojų, perkeltų į Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybes, specialiąsias misijas, atstovybes prie tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių ir tarptautinės karines ar gynybos institucijas, tarnybos sąlygų“, siekiant nustatyti, kad jame nurodyti išmokų ir kompensacijų dydžiai, kurie nėra nustatyti Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatyme, taikomi ir į užsienio valstybių ir tarptautinės karines ar gynybos institucijas laikinai perkeltiems žvalgybos pareigūnams.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereiks.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą, specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai, reikalingi šiam Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, – „žvalgybos pareigūnas“, „kompensacijos“, „išmokos“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.